

Стратешки план

ПОКРАЈИНСКОГ ЗАВОДА
ЗА СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ
2008 - 2010

САДРЖАЈ

- I Увод**
- II Организациона схема Завода**
- III О Покрајинском заводу за социјалну заштиту**
 - Почетак рада Завода**
 - Ресурси установе**
 - Визија Завода**
 - Вредности Завода**
 - Мисија Завода**
- IV Опис контекста**
 - Социјални и економски контекст**
 - Политички и законски контекст**
 - ПЗСЗ у свом окружењу**
- V Основни стратешки правци развоја завода**
 - Стратешки циљеви за период 2008-2010.**
 - Стратешки циљеви са задацима и предвиђеним активностима**
- VI Закључак**

УВОД

Покрајински завод је формиран на темељима идеје о реформи социјалне заштите у нашој земљи. Почетку рада Завода претходило је доношење низа стратешких докумената на националном нивоу где су дефинисани и конкретни реформски циљеви у чијој реализацији значајна улога припада Заводу. Стога осећамо велику одговорност да компетентно и стручно учествујемо у креирању новог интегралног модела социјалне заштите који ће подржавати развој и обезбеђивати социјалну сигурност свих грађана, да подржимо оно што је добро, а да утичемо на оно што може и треба да се промени.

Да би Завод као новооснована стручна установа која има посебно место у систему социјалне заштите могао да се укључи у активности на остваривању реформских циљева потребно је било да се прво дефинишу програмске активности и правац развоја самог Завода, а затим и да се обезбеде кадровски, просторни и материјално технички услови за почетак рада установе.

Следећи корак у стварању предуслова за рад Завода била је одлука да креирамо сопствени Стратешки план, ослањајући се на већ постојеће стратешке документе у области социјалне заштите. У сам процес израде стратешког плана, осим професионалаца запослених у Заводу, били су укључени и бројни сарадници и партнери, који су својим активним и конструктивним учешћем допринели да за резултат имамо један овакав документ. Због тога им дугујемо неизмерну захвалност.

У изради Стратегије Завода учествовали су:

- представници Покрајинског секретаријата за здравство и социјалну политику
- представници Републичког завода за социјалну заштиту
- представници управног одбора Покрајинског завода за социјалну заштиту
- представници институција за смештај корисника
- сви запослени у Покрајинском заводу за социјалну заштиту

Посебну захвалност дугујемо ШОСО „Милан Петровић“ на показаном разумевању и обезбеђивању изузетних услова за рад, као и љубазном гостопримству у њиховом објекту у Ченеју.

Мада је креирана тако да буде реална и остварљива, Стратегија је својеврсни тест за Завод, јер омогућава свим релевантним актерима у друштвеној заједници, почев од оснивача, преко пружалаца услуга у социјалној заштити, стручне и научне јавности, партнера и сарадника на различитим нивоима, невладиних организација и самих грађана да процењују и преиспитују ефикасност и ефективност рада Завода. Ово је свакако један од изазова који ће сигурно утицати на то да се неки аспекти стратегије у наредном периоду мењају и допуњују. Зато овај документ и схватамо тек као први, али темељни корак у развоју Завода.

ОРГАНИЗАЦИОНА СХЕМА ЗАВОДА

ИСТРАЖИВАЧКО АНАЛИТИЧКИ РАД

Идентификовање постојећих потреба у области социјалне заштите и дефинисање препорука о начинима задовољења незадовољених социјалних потреба,
Израда методологије и инструмената за истраживачко аналитички рад,
Праћење пружања услуга социјалне заштите,
Евалуација ефективности пружања услуга социјалне заштите,
Идентификовање и испитивање значајних социјалних трендова и упућивање препорука о изменама политике или других мера,
Идентификовање институција социјалне заштите и дефинисање препорука о унапређењу стручног рада,
Процена ефективности одређених правних решења, политика и стратегија развоја услуга,
Пружање смерница пружаоцима услуга у области социјалне заштите о методама истраживања ефективности њихових сопствених услуга,
Развој критеријума за процену квалитета пружања услуга социјалне заштите на основу поузданих података.

ПРОМОЦИЈА И ИНФОРМИСАЊЕ

Идентификовање и ширење иницијатива добре праксе у социјалној заштити,
Укључивање медија у промовисање нових и актуелних иницијатива добре праксе,
Учешће у успостављању система за прикупљање података и протокола за анализу података у циљу побољшања ефективности социјалне заштите,
Оснивање и вођење стручне библиотеке у области социјалне заштите доступне стручним радницима из свих организација пружалаца услуга, која укључује локалне и међународне часописе и периодику,
Објављивање налаза истраживања у штампаној форми или путем интернета,
Дистрибуирање информативних билтена кључним актерима у социјалној заштити који описују садашње активности Завода,
Организовање и вођење конференција, радионица и округлих столова на теме које су од кључног значаја за актере у социјалној заштити.

ПРОФЕСИОНАЛНА ОБУКА

Организовање и пружање акредитоване стручне обуке,
Преглед и ажурирање компетенција неопходних за пружање стручних услуга социјалне заштите,
Организовање и управљање програмима континуираног стручног усавршавања на радном месту,
Идентификовање потреба за обуком на регионалном и локалном нивоу у АПВ,
Успостављање и ажурирање базе података о програмима обуке,
Промовисање интегралних модела пружања услуга социјалне заштите кроз програме стручног усавршавања,
Пружање помоћи пружаоцима услуга у области социјалне заштите приликом идентификовања потреба за обуком и програмима стручног усавршавања.

СТРУЧНА ПОДРШКА И НАДЗОР НАД СТРУЧНИМ РАДОМ

Развој ефективних модела стручне подршке и надзора над стручним радом које ће користити пружаоци услуга социјалне заштите,
Промовисање различитих модела стручне подршке и супервизије међу организацијама у социјалној заштити,
Пружање стручне подршке и надзора над стручним радом организацијама у области социјалне заштите, на њихов захтев, или кроз посебно партнерство са инспекцијским тимом МРСП-а,
Пружање траженог стручног мишљења у вези са конкретним организационим проблемима или конкретним случајевима,
Пружање континуиране стручне подршке и надзора над стручним радом конкретним организацијама у области социјалне заштите са јасно дефинисаним програмом развоја,
Процена квалитета стручног рада конкретних организација у социјалној заштити,
Учешће у развоју и периодичној ревизији стандарда услуга социјалне заштите.

О ПОКРАЈИНСКОМ ЗАВОДУ ЗА СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ

ПОЧЕТАК РАДА ЗАВОДА

Завод је основан на основу члана 104а. став 1. Закона о социјалној заштити и обезбеђивању социјалне сигурности грађана ("Службени гласник РС", број 36/91, 79/91, 33/93, 53/93, 67/93, 46/94, 48/94, 52/96, 29/01, 84/04, 101/05 и 115/05), Одлуком о оснивању Покрајинског завода за социјалну заштиту ("Службени лист АПВ", број 1/06), Извршног већа Аутономне Покрајине Војводине број:022-00708/2005 од 29. децембра 2005. године.

Финансијска средства за оснивање и рад Завода, у складу са чланом 104а. став 2. Закона о социјалној заштити и обезбеђивању социјалне сигурности грађана и чланом 4. Одлуке о оснивању Покрајинског завода за социјалну заштиту обезбеђена су Одлуком о буџету Аутономне Покрајине Војводине за 2006. годину ("Службени лист АПВ", број 19/05, 1/2006, 7/2006 и 14/2006), у оквиру Покрајинског секретаријата за здравство и социјалну политику.

Решењем Трговинског суда у Новом Саду посл. бр. ФИ. 82/06 од 05. јуна 2006. године Завод је уписан у судски регистар, те се стога овај датум узима као дан наше установе.

Правилником о организацији и систематизацији послова радних места у Покрајинском заводу за социјалну заштиту за почетак рада Завода утврђено је укупно тринаест радних места и то једно радно место директора, као лица које именује и разрешава Извршно веће Аутономне Покрајине Војводине, и дванаест запослених следеће структуре: десет радних места са високом стручном спремом и два радна места са средњом стручном спремом. За обављање делатности и послова који су Заводу одређени, у наредној години требало би да се запосли још четири саветника за социјалну заштиту. Број ангажованих сарадника, укупно 17 у складу је са потребама Завода и Одлуком о оснивању.

Наведеним Правилником Завода предвиђена је организација рада која омогућава обављање неколико група послова. Послове надзора над стручним радом обављају саветнице за социјалну заштиту, а на пословима промоције и информисања ангажована је саветница за послове информисања, промоције и подршке. Послове из аналитичко-истраживачке делатности Завода обављају саветнице за истраживачке послове, а послове професионалне обуке саветница за професионалну обуку.

Како би Завод као стручна установа могао да се укључи у активности предвиђене различитим стратегијама које утичу на развој система социјалне заштите, одговори захтевима оснивача Министарства рада и социјалне политике, као и потребама различитих актера у систему социјалне заштите, унутрашњом организацијом рада предвиђено је да се прате поједине области социјалне заштите, односно социјална заштита појединих угрожених група (социјална заштита особа са проблемима болести зависности, душевно оболелих особа, деце без адекватног родитељског старања, старих лица, особа са инвалидитетом, особа са сметњама у развоју, самохраних родитеља, проблема заштите деце од злостављања, проблема породичног насиља, трговине људима, сиромаштва, проблема припадника ромске националности).

РЕСУРСИ УСТАНОВЕ

Покрајински завод за социјалну заштиту тренутно запошљава 12 особа. Поред директорке и два сарадника запослена на пословима подршке (возач и технички секретар), Завод има девет саветника за различите области: четири саветнице за социјалну заштиту од којих једна обавља и стручне послове за потребе Завода, једну саветницу за информисање, две саветнице за истраживачке послове, једну саветницу за професионалну обуку и једног саветника за стручне финансијске послове.

Образовни профил запослених је следећи: једна социјална радница, једна социолошкиња, две педагошкиње, 4 психолошкиње, једна правница, један економиста и 2 запослена на пословима подршке са средњом стручном спремом. Све стручне сараднице поседују искуство у раду у социјалној заштити (просечно радно искуство запослених је 11 година), долазе из различитих установа социјалне заштите, тако да својим специфичним и различитим искуствима доприносе квалитету индивидуалног и тимског рада.

С обзиром да је Завод новоформирана установа, и материјални ресурси којима располажемо су нови и у одличном стању. Заводу је додељено на коришћење седам канцеларија, које се налазе на адреси Булевар Михајла Пупина бр. 25. Канцеларије су опремљене одговарајућим намештајем, компјутерима који су међусобно умрежени, непрекидном интернет везом, телефонским апаратима и телефонском централом са четири линије. Завод такође поседује 2 лаптопа, скенер, дигитални фотоапарат, видео пројектор, фотокопир апарат и једно службено возило.

Финансијска средства за рад обезбеђују се из буџета Покрајине, преко Покрајинског секретаријата за здравство и социјалну политику. Од оснивања Завода остварени су контакти и успостављена добра сарадња са Покрајинским секретаријатом за здравство и социјалну политику, Покрајинским Секретаријатом за образовање и културу, Покрајинским секретаријатом за спорт и омладину, Педагошким заводом Војводине, Покрајинским секретаријатом за рад, запошљавање и равноправност полова, Министарством за рад и социјалну политику, Републичким заводом за социјалну заштиту.

Сараднички односи и контакти су успостављени и развијају се са свим институцијама у области социјалне заштите (центрима за социјални рад, установама за смештај деце лишене родитељског старања, геронтолошким центрима и домовима за старе, установама за смештај особа са инвалидитетом), као и са појединим невладиним организацијама.

Остварени су контакти са Филозофским факултетом у Новом Саду, Институтом друштвених наука у Београду, Институтом за филозофију и друштвену теорију из Београда.

У наредном периоду радиће се на кадровском оснаживању Завода, повећањем броја запослених али и подизањем стручних капацитета запослених саветника.

ВИЗИЈА ЗАВОДА

Визија Завода је друштво које улаже у свој развој и напредак, у којем свако има могућност да испољи своје најбоље могућности, уважавајући права и слободе других људи, у којем постоји искрена брига за све и где се подржавају и препознају квалитети свих чланова и чланица заједнице.

ВРЕДНОСТИ ЗАВОДА

У складу са највишим стандардима о људским правима, Завод промовише идеју о друштву у којем је свако људско биће, без обзира на узраст, пол, порекло, психофизичке, здравствене и друге карактеристике и специфичности прихваћено, партиципира и има могућност избора.

Циљ нам је да се у нашој култури учврсте универзалне људске, етичке и професионалне вредности и да постану део културе у организацијама система социјалне заштите у АП Војводини:

· Најбољи интерес грађана који користе социјалне услуге

Ми смо отворени за сарадњу и нове идеје и у том смислу ћемо увек подржавати и предузимати иницијативе којима се у систему социјалне заштите промовишу и примењују основни постулати људских права, солидарност, толеранција, поштовање закона и најбољег интереса корисника.

· Стручност и професионалност у раду установа социјалне заштите и других пружаоца социјалних услуга

Да бисмо ниво нашег рада одржавали у складу са високим стандардима професионалности, уверени смо да је неопходно подстицати стално стручно усавршавање запослених у систему социјалне заштите и праћење ефеката прокламованих правила и стандарда, њихово повремено преиспитивање и прилагођавање новим околностима и сазнањима. На тај начин промовишу се нове вредности међу пружаоцима социјалних услуга и постављају нови стандарди у квалитету услуга социјалне заштите. Учење из искуства, је такође неопходна и стална активност. Зато треба да будемо отворени за комуникацију, самокритични, и креативни у проналажењу начина да учињене грешке и пропусте не поновимо.

· Тимски рад и индивидуална одговорност

Поред неговања тимског рада и партнерства како међу запосленима тако и са сарадницима Завода, што је битан предуслов нашег компетентног и професионалног односа према послу, не заборављамо индивидуалну одговорност коју свако мора да има у складу са својим радним местом и улогом у установи али и утицајем у систему социјалне заштите.

· Информисаност

је предуслов сваког компетентног професионалног рада и стога су велика улагања наше установе усмерена управо у том правцу: да се одржава и подстиче висок ниво информисаности наших радника, као и да се ради на повезивању и информисању свих актера социјалне заштите о стању у систему социјалне заштите у АП Војводини. Сматрамо да на тај начин, као интегративни фактор, можемо укључити велики број мотивисаних, искусних стручњака

у области социјалне заштите, који деле наше вредности и желе да се прикључе унапређењу социјалне заштите као важном сегменту нашег друштва.

· Ентузијазам и посвећеност

Креативношћу, искуством, поузданошћу и коректношћу у обављању посла и односу према сарадницима и корисницима, радићемо на промоцији и ширењу ентузијазма и посвећености без којих нема раста и развоја.

МИСИЈА ПОКРАЈИНСКОГ ЗАВОДА ЗА СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ

Доприносимо унапређењу система социјалне заштите стручном подршком, укључивањем и повезивањем актера социјалне заштите, ради добробити грађанки и грађана у АП Војводини.

ОПИС КОНТЕКСТА

СОЦИЈАЛНИ И ЕКОНОМСКИ КОНТЕКСТ

Аутономна Покрајина Војводина покрива територију од 21.506 км², има 7 округа, 45 општина, 467 насеља од којих су 52 градска а 415 остала. Према попису из 2002. године у Покрајини живи 2.031,992 становника.

И Војводина је, као и цела земља у процесу економских и социјалних реформи. Овај процес транзиције још увек траје. Он је у свакој земљи тежак, па је зато врло важно, да тај период што краће траје и да се трансформација својине што пре заврши како би се успоставили нормални тржишни токови. Нажалост код нас приватизација траје већ 17 година, а још нису приватизована јавна предузећа и многи велики системи. Ситуација је врло сложена јер мали број предузећа ради. Друштвена предузећа пропадају, људи остају без посла, а већина приватизованих још увек не постиже очекиване ефекте.

Број незапослених и сиромашних у нашем окружењу је све већи. У процесу транзиције, доста људи је остало без посла, а немају одговарајућу квалификацију да би се поново запослили. Званично у АП Војводини је регистровано 280 000 незапослених, или 32% грађана који траже посао. Тај број се последњих година није смањивао. У периоду од 1990–2002. године у АП Војводини укупан број запослених се смањио са 628 000 на 493 000. Много је оних који су без посла, а егзистенцију обезбеђују сналазећи се радом у сивој економији где се не могу остварити права из радног односа, па самим тим ни радни стаж, као ни здравствена заштита.

Демографска ситуација у АП Војводини се из године у годину мења. Почетком 20. века просечна старост становника у Војводини је била 28,9 година, док је према попису из 2002. године, просечна старост становника у Војводини 39,8 година. Старосна структура становништва Војводине, према територијалној припадности, показује да је 39 војвођанских општина у дубокој демографској старости, а да је просечно најстарије становништво у Западнобачком, Севернобачком и Средњебанатском округу. Демографски најмлађе становништво је у Јужнобачком и Сремском округу. Према попису из 2002. године више од 300 000 становника Војводине је старије од 65 година. Тај процес старења становништва и даље се наставља. Уз то, врло је важан и податак да су старе особе у нашем друштву уједно и најсиромашнији део становништва.

На демографску слику АП Војводине значајно су последњих година утицале сеобе и миграције становништва. Досељавање Срба избеглих из Хрватске и Босне и Херцеговине 1990. године створило је низ економских и социјалних проблема, који су још увек у процесу решавања. Спорост у решавању проблема избеглих и расељених лица у основи произилази из недостатка финансијских средстава. Већина избеглих лица ће се вероватно одлучити за локалну интеграцију, што значи останак у АП Војводини. То може на средњи и дужи рок да има неке повољне друштвене и економске реперкусије на развој АП Војводине. У првом реду, због тога што ће се повећати удео младог и радно способног становништва, а реално је очекивати да ће доћи и до извесног повећања стопе природног прираштаја становништва. Ово је врло значајно када знамо да је сиромаштво такође најзаступљеније код старих особа. Структура становања и потрошње су такође лошији у односу на осталу популацију.

Породица као основна ћелија друштва, условљена друштвеном ситуацијом, претрпела је структурне и функционалне промене. И у њој се огледају негативни демографски трендови, смањује се стопа наталитета, а значајно је повећано учешће старије популације. Дошло је до распада традиционалне породице, померена је старосна граница када се формира породица, расте број лица која одлучују да живе сами или да не стварају потомство.

Према статистичким показатељима, највеће жртве транзиције су жене. Све је значајније присуство жена на тржишту радне снаге и видно је њихово економско осиромашење. Шансе да жена по губитку посла поново дође до запослења су знатно мање него када је реч о мушкарцима. Мали број жена су власнице неке имовине или непокретности, што указује на њихов зависан положај у односу на мушкарца.

У овако сложеној ситуацији систем социјалне заштите, коме и наша установа припада, носи велики терет одговорности у ублажавању и смањивању негативних последица транзиције. Зато је важно да се изграде механизми за подстицање, оснаживање и заштиту свих рањивих група у друштву као и спречавање свих видова дискриминације. У овако сложеном социјално – економском окружењу треба обезбедити „социјални мир“, умањити последице транзиције и пре свега превентивно деловати на очекиване исходе овог процеса и сходно томе одредити приоритете у свом раду.

ПОЛИТИЧКИ И ЗАКОНСКИ КОНТЕКСТ

У Србији и Војводини су на власти странке демократског опредељења, усмерене ка остваривању чланства у Европској Унији, што подразумева и да институције система настоје да развију свој рад у складу са европским стандардима. Општи процес демократизације друштва, реструктурирања привреде и реформе социјалне политике треба да прати ефикасан систем социјалне заштите. Досад усвојена законска решења, као што су Закон о изменама и допунама закона о социјалној заштити и обезбеђивању социјалне сигурности грађана, Породични закон, Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, Закон против дискриминације особа са инвалидитетом и други, стварају законски оквир за остваривање неопходних промена и усклађивања у сфери социјалне заштите.

Усвојене националне стратегије које се промовишу и спроводе (Стратегија развоја социјалне заштите, Стратегија смањења сиромаштва, Стратегија о старима, стратегија за интеграцију и давање већих овлашћења Ромима, Стратегија за већу друштвену укљученост особа са инвалидитетом) усмерене су на унапређење и осавремењавање система социјалне заштите.

Међутим, оно што се уочава као тешкоћа су недовољно развијени механизми за имплементацију донесених стратешких докумената. Мада постоји тим за праћење имплементације Страте-

гије развоја социјалне заштите, још увек не постоје довољно разрађени механизми хоризонталне и вертикалне повезаности како унутар самог система социјалне заштите, тако и између различитих система који партиципирају у овој области. С тим у вези је и проблем недовољно јасно дефинисаних надлежности у оквиру система социјалне заштите, нарочито оних које би требало изворно да припадају Покрајини. У таквој позицији, по природи ствари је и сам Покрајински завод за социјалну заштиту с обзиром да му је оснивач Извршно веће Аутономне Покрајине.

Међународна заједница и страни донатори финансијски подржавају у већој или мањој мери реформске процесе у области социјалне заштите, помажући и на тај начин бржу имплементацију европских модела и стандарда. У тим активностима препознат је обострани интерес, наш у приближавању Европи и усвајању европских вредности, а њихов јер се повећавањем стабилности наше земље повећава стабилност региона и читаве Европе.

У складу са политиком децентрализације и преношењем надлежности са централног на ниже нивое власти у свим сферама друштвеног живота па и социјалној заштити, продукване су бројне стратегије. Даље је неопходно да се обезбеде услови како би се те стратегије заиста реализовале, на тај начин што ће се на локалном нивоу обезбедити предуслови да се локалне заједнице подрже како би тај процес могле и да изнесу.

Међутим, тест остваривости сваког стратешког документа, на једној страни, је његова компатибилност са реалним потребама и приоритетима у области на коју се односи, а на другој, флексибилност, променљивост и прихватање реалности која може бити у међувремену измењена. Локалне заједнице треба да науче како се планира, како би што боље могле да искористе сопствене ресурсе за реализацију за њих значајних програма. Поред тога, локалне самоуправе морају развијати партнерске односе не само унутар система социјалне заштите, већ и са представницима других система, невладиним и приватним сектором као и појединцима експертима, јер је императив да свако планирање треба да буде партиципативно да укључи све заинтересоване групе, како би план био примерен, реалан и остварљив.

ЗАВОД ЗА СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ У СВОМ ОКРУЖЕЊУ

На територији АП Војводине постоји развијена мрежа установа социјалне заштите коју чине: 40 центара за социјални рад и 32 установе за смештај корисника, од тога:

- 16 установа за смештај старих лица и пензионера
- 5 установа за децу без родитељског старања
- 2 установе за смештај душевно оболелих лица
- 1 установа за слепа лица
- 3 установе за ментално недовољно развијена лица
- 5 приватних домова за смештај пензионера и старих лица

Иако постоји развијена мрежа установа социјалне заштите, неопходно је да се унапреди квалитет постојећих услуга и прилагоди потребама корисника, као и да се уведу нови програми прилагођени кориснику. Потребно је иницирати развој услуга које подржавају активно укључивање корисника у живот заједнице и то пре свега најугроженијих категорија становништва (дневни центри, кућна нега и помоћ, хранитељство и сл.)

Завод у свом раду има контакте са великим бројем заинтересованих група. Директни корисници услуга Завода су установе социјалне заштите (центри за социјални рад и установе за смештај

корисника) али и многи други субјекти социјалне заштите. Као једанаест најзначајнијих издвајају се следеће заинтересоване групе:

1. Установе за смештај корисника и центри за социјални рад
2. Покрајински секретаријат за здравство и социјалну политику
3. Министарство рада и социјалне политике
4. Републички завод за социјалну заштиту
5. Локалне самоуправе
6. Струковна удружења у социјалној заштити
7. Експерти
8. Невладине организације
9. Медији
10. Донатори
11. Удружења представника маргинализованих група становништва

Потребе, интереси као и очекивања заинтересованих група у односу на Завод често су веома различита, а некад и у супротности. На пример, с једне стране очекивања Републичког министарства за рад и социјалну политику, које је носилац нормативно правне делатности и формулисања социјалне политике на нивоу државе јесу корените промене у систему социјалне заштите, децентрализација и деинституализација. Са друге стране установе социјалне заштите теже да одрже постојеће стање, процењују да имају мали број запослених у односу на обим посла и број корисника, недостају им финансијска средства за реализацију нових програма, за обуку и стручно усавршавање.

Републички завод за социјалну заштиту је истородна установа Заводу са којом је потребно развијати тесну сарадњу како би подстицаји и рад на унапређењу социјалне заштите на целокупној територији Републике био синхронизован и уједначен.

У процесу реформе система социјалне заштите, Покрајински завод је препознао локалне самоуправе као изузетно важан сегмент друштва. Један од најзначајних стратешких праваца наредних година је децентрализација којом би се општинама и градовима вратила, поред осталог, и функција социјалне заштите њених грађана јер се потребе људи ефикасније, економичније и правовремено могу најбоље задовољити у непосредном окружењу, породици и локалној заједници.

Тренутно, већина локалних самоуправа не издваја довољно средстава из буџета за финансирање услуга социјалне заштите на својој територији. Да би спремно дочекале нову улогу у планирању и реализацији ових услуга за грађане у својој заједници, запосленима у локалним самоуправама потребно је пружити стручну помоћ, обуке и едукације, како у процесу снимања потреба у локалној заједници тако и планирању и мониторингу услуга које ће финансирати. У том смислу, Завод је укључен у активности у оквиру пројекта „Подршка имплементацији Стратегије развоја социјалне заштите у Србији“ који спроводи Министарство за рад и социјалну политику у сарадњи са DFID и UNDP.

Завод ће сарађивати и са бројним струковним удружењима у социјалној заштити које одликују стручност, професионалност и висок ниво компетенције али истовремено и недовољна међусобна повезаност. Планирамо да представнике струковних удружења као и експерте из појединих области социјалне заштите активније укључимо у рад на изради предлога стандарда, норматива, упутства о стручном раду, размену искуства и знања као и у спровођење истраживања у области социјалне заштите.

У невладином сектору Завод препознаје бројне потенцијале: заинтересованост и отвореност за сарадњу, ентузијазам, флексибилност у раду, познавање ситуације на терену и модела добре праксе. Са овим сектором планирамо да интензивирамо размену информација и укључимо га у планирање и имплементацију реформе социјалне заштите, пре свега, на локалном нивоу.

ОСНОВНИ СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ РАЗВОЈА ЗАВОДА

С обзиром на чињеницу да је Завод тек формирана установа са јасно дефинисаним разлогом оснивања и статутарним циљевима, да су јасно дефинисане области рада односно делатности које изворно припадају Заводу, и делатности које су Заводу поверене од стране оснивача, као и да су оквири за рад Завода додатно дефинисани постојећим националним стратегијама, а полазећи од тога да Завод као установа треба да постојеће границе дате поменути оквирима помера и унапређује, Завод ће у наредном трогодишњем раду бити вођен следећим стратешким правцима:

1. Позиционирање Завода као установе у систему социјалне заштите
2. Плански допринос развоју социјалне заштите у АП Војводини у оквирима дефинисане делатности Завода

У оквиру ових стратешких праваца, Завод је дефинисао пет стратешких циљева са полазном основом у делатностима које обавља.

СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ ЗАВОДА ЗА ПЕРИОД 2008-2010.

1. Истраживачко аналитичким радом допринети стварању услова за даљи развој социјалне заштите у АПВ који је заснован на сагледаним потребама грађана и ресурсима друштва.
2. Побољшање квалитета услуга социјалне заштите у АПВ развијањем и применом различитих видова подршке пружаоцима услуга.
3. Допринос унапређењу компетенција пружалаца услуга социјалне заштите у АПВ.
4. Повећање нивоа транспарентности система социјалне заштите у АПВ информисањем и промовисањем принципа и вредности система социјалне заштите
5. Јачање капацитета, обезбеђивање и управљање ресурсима потребним за остваривање програмских делатности Завода.

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 1:

Истраживачко аналитичким радом допринети стварању услова за даљи развој социјалне заштите у АПВ који је заснован на сагледаним потребама грађана и ресурсима друштва.

ЗАДАТАК 1

Сагледавање стања и потреба у систему социјалне заштите у АП Војводини

Активности:

- Учествовање Завода у програму планирања социјалне политике на регионалном и локалном нивоу у АПВ
- Креирање документа/студије који ће обухватити стање у општинама АПВ (карактеристике општина и њихове потребе у области социјалне заштите)
- Појединачна истраживања о потребама појединих циљних група односно корисника у систему социјалне заштите, као и анализе стања у појединим сегментима социјалне заштите у АПВ

ЗАДАТАК 2

Дефинисање приоритета и давање препорука за развој социјалне заштите на регионалном и локалном нивоу

Активности:

- Презентације резултата истраживања
- Креирање тематских публикација које ће истицати поједине, приоритетне аспекте развоја социјалне заштите у АПВ и општинама АПВ
- Дефинисање идеја и пројектовање планова за подршку општинама у развијању и стварању функционалне локалне мреже социјалне заштите
- Дефинисање начина даље сарадње са општинама, са институцијама, установама и организацијама из других релевантних система,
- Подршка развијању локалних мрежа социјалне заштите са равноправном заступљеношћу свих релевантних актера
- Одржавање јавних расправа, округлих столова, конференција
- Праћење трендова у развоју социјалне заштите у међународном окружењу и упоредна анализа са нашим системом социјалне заштите
- Прикупљање релевантне и савремене литературе и документације из области социјалне заштите.

ЗАДАТАК 3

Континуирано праћење и евалуација примене различитих модела и услуга социјалне заштите и подстицање њиховог усавршавања

Активности:

- Креирање и усавршавање инструмената за истраживање и анализу
- Утврђивање ефективности и сврсисходности различитих услуга у систему социјалне заштите
- Учешће у креирању и ажурирању базе података о постојећим програмима, услугама и пружаоцима услуга у систему социјалне заштите у АПВ
- Подршка општинама, установама и другим актерима социјалне заштите у пилотирању иновативних модела и услуга социјалне заштите
- Праћење имплементације дефинисаних стандарда услуга у систему социјалне заштите

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 2.

Побољшање квалитета услуга социјалне заштите у АПВ развијањем и применом различитих видова подршке пружаоцима услуга.

ЗАДАТАК 1

Креирање и развијање методологије и процедура за реализовање стручне подршке и спровођење надзора над стручним радом

Активности

- Креирање и развијање методологије и процедура у реализацији надзора над стручним радом у складу са развојем стандарда и потребама установа социјалне заштите на територији АП Војводине
- Периодична (годишња) самоевалуација ефеката примењених методологија и процедуре у спровођењу надзора над стручним радом
- Успостављање сарадње са социјалном инспекцијом у вези планирања, методологије и процедура за реализацију надзора над стручним радом

ЗАДАТАК 2

У установама социјалне заштите у Војводини спроводи се по устаљеној динамици континуирана стручна подршка и надзор над стручним радом.

Активности

- Праћење реализације предложених мера у свим установама у којима је извршен надзор над стручним радом
- Сарадња са социјалном инспекцијом у вези планирања, методологије и процедура за реализацију надзора над стручним радом
- Спровођење надзора у складу са годишњим планом надзора над стручним радом
- Посете и стручне консултације у установама социјалне заштите у циљу пружања стручне подршке или сагледавања стања и потреба за стручном подршком.
- Реализација стручне подршке пружаоцима и наручиоцима услуга социјалне заштите кроз: организовање тематских стручних скупова, радне састанке, конференције случаја, израду писаних стручних упутстава, усмена стручна упутства и сл.

ЗАДАТАК 3

Завод учествује у изради, имплементацији и праћењу нових стандарда, норматива и услуга у социјалној заштити

Активности

- Стручно усавршавање саветника Завода у области процене и супервизије
- Мапирање могућих сарадника и партнера у региону, остваривање међународне сарадње на плану супервизије, упознавање са међународним искуствима на плану супервизије социјалног рада.
- Учешће у изради Правилника о организацији рада у центрима за социјални рад
- Учешће у пилотирању предлога Правилника и увођењу методи водитеља случаја у изабраним центрима за социјални рад на територији АП Војводине
- Учешће у имплементацији Правилника и увођењу методе водитеља случаја у свим центрима за социјални рад на територији АПВ
- Завод учествује у креирању методологије за израду стандарда услуга социјалне заштите

- Учешће Завода у изради стандарда услуга социјалне заштите
- Учешће Завода у праћењу имплементације дефинисаних стандарда услуга у установама социјалне заштите
- Учешће Завода у спецификацији услуга и дефинисању и развијању стандарда услуга Завода

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 3.

Допринос унапређењу компетенција пружалаца услуга социјалне заштите у АПВ.

ЗАДАТАК 1

Информације о едукативним пакетима, едукаторима/тренерима и стручној литератури доступне су стручним радницима у социјалној заштити у АПВ

Активности

- Учешће у изради базе података о едукаторима/тренерима, едукативним програмима, обукама, информативним семинарима и стручној литератури
- Постављање информација на веб сајту Завода о тренутно доступним обукама, едукаторима/тренерима и актуелној стручној литератури
- Консултативни рад са стручним радницима установа социјалне заштите

ЗАДАТАК 2

Завод учествује у планирању и изради обавезних програма обуке

Активности

- Укључивање у активности у вези са акредитацијом и лиценцирањем едукативних програма
- Учешће у изради пакета обуке стручних радника у систему социјалне заштите
- Континуирана сарадња и консултације са актерима у креирању социјалне политике
- Учешће у раду и прикупљање информација о раду радних група релевантних за област стручног усавршавања

ЗАДАТАК 3

Одржавају се семинари и обуке за запослене у Заводу и пружаоце услуга социјалне заштите

Активности

- Дијагностиковање потреба за обукама стручних радника
- Учешће представника Завода у обукама и семинарима организованим од стране различитих актера социјалне заштите
- Креирање обука за стручне раднике у установама социјалне заштите
- Организовање семинара и обука за запослене у Заводу
- Израда и упућивање препорука оснивачима установа, фондовима и НВО ради обезбеђивања материјалних средстава за континуирано стручно усавршавање стручних радника
- Организовање међународних стручних посета за запослене у Заводу

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 4:

Повећање нивоа транспарентности система социјалне заштите у АПВ информисањем и промовисањем принципа и вредности социјалне заштите

ЗАДАТАК 1

Грађанима у АП Војводини доступне су информације о систему социјалне заштите

Активности:

- Обавештавање шире јавности о дешавањима у систему социјалне заштите на републичком, покрајинском и локалном нивоу
- Развијање и учвршћивање сарадње са медијима у Војводини, и рад на њиховој едукацији и сензибилизацији за питања социјалне заштите
- Информисање јавности у вези са правима и потребама рањивих друштвених група (веб сајт, медији, публикације)
- Публиковање материјала о услугама и правима у систему социјалне заштите по садржају прилагођених свим грађанима, на језицима мањинских националних заједница у Војводини
- Подстицање и подршка локалним заједницама у АПВ да раде на упознавању грађана са њиховим правима и са услугама социјалне заштите

ЗАДАТАК 2

Успостављена је функционална мрежа установа социјалне заштите и других актера социјалне заштите на нивоу АП Војводине

Активности:

- Развијање двосмерне и квалитетне комуникације и размене информација на хоризонталној и вертикалној равни међу актерима социјалне заштите у АП Војводини
- Подстицање свих актера социјалне заштите на развијање комуникације коришћењем информационо-технолошких технологија
- Развијање брзих, ефикасних и конкретних начина размене искуства и информација међу актерима социјалне заштите у АП Војводини (мејлинг-листе, интернет форуми)
- Промовисање модела добре праксе и подстицање размене искустава међу пружаоцима услуга социјалне заштите: округли столови, конференције, трибине

СТРАТЕШКИ ЦИЉ 5:

Јачање капацитета, обезбеђивање и управљање ресурсима потребним за остваривање програмских делатности Завода.

ЗАДАТАК 1

Завод је оснажен кадровски у смислу повећања стручних капацитета особља и достизања оптималног броја запослених како би се делатност установе адекватно реализовала.

Активности:

- Учешће запослених у обукама у складу са програмом стручног усавршавања
- Проширивање броја запослених тј. пријем још најмање 4 саветника
- Организовање обуке запослених у области тимског рада, комуникације, пројектног управљања
- Учешће стручних радника Завода на семинарима, едукацијама, округлим столовима по позиву других институција
- Библиотека Завода се обогаћује стручном литературом и часописима,

ЗАДАТАК 2

Управљање послом је јасно дефинисан, транспарентан, добро испланиран и континуирано унапређиван процес.

Активности:

- Све активности Завода се планирају годишњим програмом и плановима на нивоу конкретних задатака
- Установљавање транспарентог и функционалног система праћења, извештавања, размене информација и међусобне подршке
- Недељном динамиком одржавају се састанци Стручног већа Завода по унапред дефинисаном дневном реду.

ЗАДАТАК 3

Завод је обезбедио одговарајуће материјалне ресурсе потребне за рад у проширеном саставу и по договореним плановима и програмима.

Активности:

- Обезбеђивање просторија потребних за рад Завода
- Набавка опреме за новозапослене
- Изналажење и других извора средстава

МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА

Завод ће за сопствене потребе организовати интерно праћење и оцену успешности рада на реализацији Стратегије и то на следећим нивоима:

- На нивоу активности, како би се пратио учинак и утврдили непосредни ефекти које рад Завода има на директне кориснике и друге заинтересоване групе. На овом нивоу реализације најважније смернице биће управо уочени ефекти, евентуални изазови и препреке на које треба применити адекватне интервенције како би се активности наставиле, редефинисале, преуобличиле, искључиле или увеле нове, а планирани задаци остварили.
- На нивоу задатака како би се уочио ниво и квалитет остварености резултата који треба да проистекну из реализованих активности. Овај ниво планирања праћења је временски омеђен и заснован на углавном квантитативним индикаторима а инструменти за мерење и извори информација дефинисани су у детаљном акционом плану који је анекс стратешког документа.
- На нивоу стратешких циљева неопходно је утврдити степен промене и евентуални утицај који ће трогодишњи рад Завода оставити у свом окружењу. Овај ниво евалуације биће могуће извршити у одложеној форми а идентификовани изазови у окружењу ће свакако бити значајан фактор који ће имати улогу у оцени нивоа и квалитета остварености стратешких циљева.

Мониторинг и евалуација за Завод су значајни из више разлога:

1. Завод ће примењујући технике праћења и оцењивања оснажити сопствене запослене да и на микро нивоу врше систематско праћење и самопроцену
2. Стално преиспитивање и прилагођавање променама у окружењу али и унутар саме установе допринеће развијању флексибилности установе и усавршавању методологије планирања и свих осталих аспеката управљања установом
3. На основу резултата евалуације Завод ће моћи да успостави сврсисходан савремен циклус

планирања који, упркос зависности од унапред дефинисаних приоритета и других екстерних фактора, има значајну самосталност изграђену на сопственој стручности, интегритету и искуству.

ЗАКЉУЧАК

Стратегија Покрајинског завода за социјалну заштиту осмишљена је тако да на првом месту својом методолошком поставком буде јасна за своје имплементаторе и оне на које се реализација делатности Завода односи.

Дефинисана је и тако да на првом месту буде остварљива, а са друге стране довољно изазовна да постоји стална потреба за преиспитивањем и праћењем.

Пред нама су у наредном периоду бројни изазови који ће сигурно утицати на то да се неки аспекти стратегије мењају, допуњују. Зато овај документ схватамо само као први корак, а наш даљи рад биће обележен са неколико важних чињеница:

- Завод ради са ограниченим ресурсима које ће развијати захваљујући својој компетентности и ентузијазму, али тај развој у извесној мери зависи и од фактора који су често изван делокруга утицаја наше Установе.
- Систем социјалне заштите у нашој земљи је у фази корених промена, пределовања и експериментисања у којем и сами учествујемо, а законске регулативе су још увек недовољне, нејасне, неусаглашене и не прате промене у пракси
- Неке од активности које Завод реализује су послови у чијем планирању Завод није учествовао
- Спољнополитичка и унутарполитичка оријентација земље још увек нису стабилне и то се одражава и на нивоу делокруга рада Завода
- На плану интерсекторске али и унутарсекторске сарадње и даље постоје многе области у којима треба радити на повезивању како би се задовољио принцип интегралне социјалне заштите

На крају, за три године, када се осврнемо уназад, очекујемо да ћемо имати значајне резултате у раду.

Упркос наведеним изазовима и препрекама са којима се сусрећемо, очекујемо да ћемо за три године, постићи значајне резултате које ћемо поделити са јавношћу и укључити је у нови циклус планирања.

Надамо се такође да ће нам релевантне институције у оквиру својих могућности и надлежности пружити подршку у решавању препрека са којима се сусрећемо.

